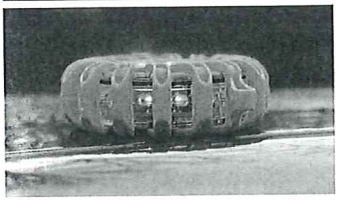
AVISENDANMARK

Fredag den 16. januar 2026



Kystreddere må snart køre med blink på taget af privatbilen

Danmark 4

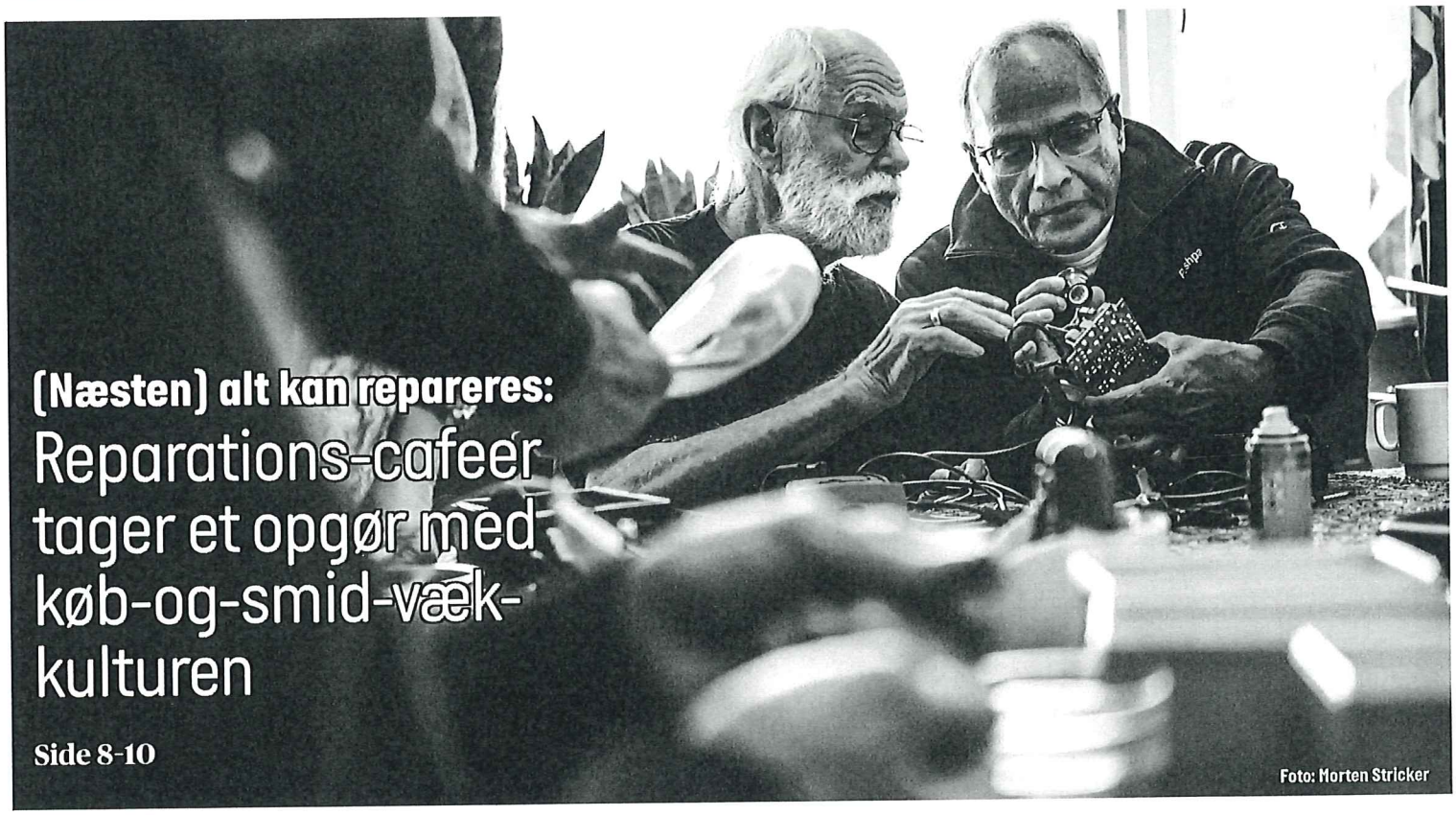


Brendan Fraser cementerer sit comeback i japansk filmperle - uden klicheer

Kultur 11

Danmark åbner katalog af løsninger for Trump i opgøret om Grønland

Danmark skal præstere en diplomatisk kraftanstrengelse for at afværge USA's krav på Grønland. En ny aftale om militærbaser og investeringer kan måske tilfredsstille Donald Trump. **Side 6-7**



(Næsten) alt kan repareres:
Reparations-cafeer tager et opgør med køb-og-smid-væk-kulturen

Side 8-10

Foto: Morten Stricker

Få mere ud af dit abonnement

- Lokale arrangementer
- Teater og koncerter
- Museer og forlystelsesparker

Oplev det hele til *fordelspris*

Se mere på avisfordele.dk

Avisfordele





Reparationscafeen i Struer er en af 146, der er samlet under paraplyorganisationen Repair Cafe Danmark. Foto: Morten Stricker



Connie og Jørgen Andersen (hhv. t.v. og t.h.) kom med et arvestykke, en standerlampe, der ikke kunne tændes. Det kunne den, da de gik igen. Foto: Morten Stricker



Det koster ikke noget at få udført reparationer hos Repair Cafeerne, som dog ikke siger nej, hvis nogen lader en skærv dumpe i kaffekassen. Foto: Morten Stricker



Reparations-cafeer skyder op over hele landet

Køb-og-smid-væk-kulturen har været under angreb i flere år. Det ses i den fortsatte udbredelse af reparations-cafeer. Her kan defekte ting og sager genfinde sig selv, uden at det koster ejeren noget - som alternativ til at blive kasseret. Kom med på Repair Cafe i Struer, som er kåret til årets reparations-café i Danmark.

Flemming Hønster
flmo@jfm.dk

En printer, der fungerer, bortset fra at papiret sætter sig fast. En kjole så fin og nydelig, bortset fra en skade i en syning. En gammel standerlampe med et glimrende lys, bortset fra den ikke kan tænde. Et massageapparat, der gør godt for gigtplagede kropsdele, bortset fra den er begyndt at larme vildt. En radio, som intet fejler, bortset fra den ikke vil afgive lyd.

Den lette løsning er at kassere og købe nyt. Men der er et alternativ, som finder mere og mere grobund landet over: Reparation, endda uden omkostninger.

Det sker blandt andet på 146 reparationscafeer rundt om i Danmark organiseret under paraplyorganisationen Repair Cafe Danmark, der bygger på tanken om bæredygtighed. Her er køb-og-smid-væk-kulturen som udgangspunkt det eneste, der er kassabelt.

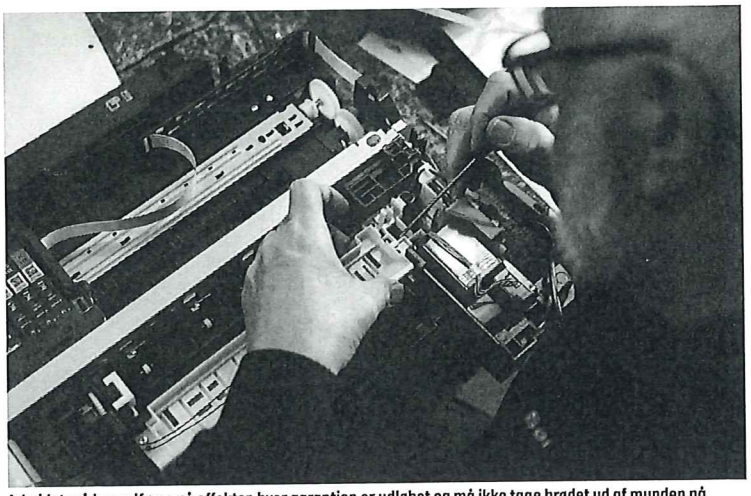
- Hver gang, vi kan redde noget fra at blive smidt ud, har det en gavnlig effekt på klimaet, miljøet og ressourcerne, siger Arne Skov, der er landsformand for Repair Cafe Danmark.

På disse cafeer udfører en række frivillige diverse småreparationer, mens folk venter over en kop kaffe eller selv deltager i arbejdet.

En af dem ligger i Struer og blev etableret for to år siden og blev sidste år kåret som årets reparationscafe i Danmark. Den holder åbent to timer hver fredag i lige uger. I begyndelsen mødte omkring 15 gæster op med repara-



Lis Dunker (t.h.) har en fortid som regnskabsassistent, men i Struers Repair Cafe slår hun sig løs som syerske. Her er hun i gang med muleposer til det lokale bibliotek. Foto: Morten Stricker



Arbejdet må kun udføres på effekter, hvor garantien er udløbet og må ikke tage brødet ud af munden på næringsdrivende og professionelle reparatører. Foto: Morten Stricker



Travlhed på Repair Cafe i Struer, hvor Lene Bock (nr. 2 fra højre) har gode oplevelser med defekte ejendele. Foto: Morten Stricker

> Jeg har været vant til, at min mand har lavet alt, altså alt. Han var ingeniør, men er død nu, og jeg kan jo ikke så godt hive ham op af jorden, hver gang noget går i stykker.
>
> **LENE BORCK, STRUER**

tionstrængende ejendele, når dørene blev slået op. På den sidste åbningsdag i det gamle år mødte 32 op.

- Det er fortrinsvis sy-opgaver og tekniske opgaver, folk kommer med til vores omkring 30 fiksere, som vi kalder dem, fortæller Winnie Gregersen, der er stedets praktiske tovholder.

Det koster ikke noget at få tingene repareret, men nogle gæster smider alligevel en skærv i kaffekassen, og ellers har Struers Repair Cafe fået et par fondstilskud til indkøb af eksempelvis værktøjsvogne, værktøj og arbejdstøj og til afholdelse af julefrokost og sommerfest.

Fikserne er klar til at kaste sig over hvad som helst, men så alligevel ikke helt.

- Det drejer sig om reparationer, hvor alternativet er at smide ud og købe nyt. Vi udfører ikke opgaver, som tager arbejdet fra de næringsdrivende. For eksempel sætter vores syersker en grænse ved udskiftning af lynlåse. Her siger de nej, for det er en opgave for byens skrædder, siger Winnie Gregersen.

B&O-byen

Struer er B&Os hjemsted, hvilket ikke lader sig skjule. Adskillige af de frivillige fiksere har en fortid som elektronikingeniører på B&O, og deres evner er værd at lægge vejen forbi.

Det kan Anders Bech Madsen tale med om. Papiret er begyndt at sætte sig fast i hans ti år gamle printer, men da den langt fra har været i daglig brug, bør den ikke være slidt op og kassabel, mener han.

- Det er første gang, jeg kommer her, men min kone

LÆS MERE
NÆSTE SIDE

FORTSAT FRA SIDE 9

har fået repareret en hårtørrer, så jeg tænkte, at så kan de også klare en printer. Det er for åndssvagt at smide brugbare ting i en eller anden affaldscontainer, bare fordi et problem viser sig, siger Anders Bech Madsen, da Avisen Danmark er på besøg.

Flere succesfaktorer

Hans reparatør hedder Søren Løkkegaard, som er en af dem med en fortid på B&O. Han kan stadig imponeres over de tekniske udfordringer, og armene ryger jublende i vejret, da han efter nogen tid får printeren til at fungere.

- Det var kompliceret, for den er ikke lavet til at skille ad. Der var ikke noget i vejen med den, men jeg rensede nogle gummiruller med sprit, og det var nok.

- Jeg har faktisk aldrig prøvet at reparere sådan en før, men det er ret typisk for de opgaver, vi får her: Når man går i gang, ved man aldrig, hvordan det ender. Men i 70-75 procent af tilfældene lykkes det at få tingene til at virke igen, siger Søren Løkkegaard.

Ifølge Ole Schurmann-Hansen, der er lokalformand i Struer for foreningen Repair Cafe, er disse procenttal imidlertid ikke en succesfaktor i sig selv.

- Det handler også om, at mange kommer for hyggens og samværets skyld, både de frivillige og gæsterne. Vi har indrettet os i et seniorhus med aktivitetscenter, og vi kan i hvert fald konstatere, at rigtig mange kommer i aktivitet på denne måde, siger Ole Schurmann-Hansen.

Det er Lis Dunker et eksempel på. Hun er en fast del af sy-holdet.

- Jeg synes hele grundideen med en reparationscafe er god, men derudover er her også en god stemning, siger hun.

Hun har syet sit tøj selv, helt fra hun barn og har som voksen også syet til sine børn.

- Syning er lystbetonet for mig, så det er helt naturligt for mig at give en hånd med ved sybordet, siger Lis Dunker, der ikke har en fortid som syerske, men som regnskabsassistent.

Affektion, økonomi og god opdragelse

De 146 reparationscafeer er skudt op, siden Repair Cafe Danmark blev etableret for 12 år siden, i første omgang i København.

Det skete under inspiration fra Holland, hvor organisationen blev skabt fire år forinden. I dag er det et verdensomspændende foretagende.

Landsformanden for Repair Cafe Danmark Arne Skov fortæller, at både de frivillige reparatører og de gæster, der kommer med deres reparationstrængende ejendele, er sammensat på kryds og tværs af samfundsgrupper.

- Der er tre hovedgrunde til at folk opsøger os: Nogle værner om arvestykker og affektionsværdi, andre har fundet ny anvendelse for noget gammelt og defekt - det gælder for eksempel dem, der igen får lyst til at spille vinylplader og hellere vil bruge den gamle grammofon end købe en ny. Og så er der dem med den gode opdragelse, altså dem, der mener, at dette er det rigtige at gøre, siger Arne Skov.

Hans fornemmelse er, at unge under uddannelse og pensionister mest kommer af økonomiske grunde. Mens affektionsværdi og holdning mere gælder de knapt så økonomisk udfordrede.

- Affektionsværdien spiller en større rolle hos vores gæster i de rigere kommuner, mens det for dem, der kommer i for eksempel Nørrebrohallen mere er et spørgsmål om økonomi, vurderer Arne Skov.

Gigtplaget

For Lene Bock i Struer handler om, at hun har slidgigt i det meste af kroppen og dulmer ømhederne med et massageapparat, hun købte for over fem år siden. Men apparatet klager sig, som om det er det, der har fået gigt.

- Det er begyndt at larme helt vildt, fortæller hun til reparatøren ved teknikerbordet, Peder Clausen.

Hun er mødt op, fordi hun tidligere har fået lavet en lampe på stedet. Så synes hun ikke, at massageapparatet skal snydes for den chance.

- Det er en supergod idé med sådan en reparationscafe, siger hun og får bekræftet sit gode indtryk af stedet:

Hun kunne gå hjem og massere sine gigtramte kropsområder med et apparat uden mislyd. Den fik Peder Clausen has på. Han er en af de få ved teknikbordet, som ikke er B&O veteran, men har en fortid som landmand

- Det var bare en skrue, der trængte til at blive strammet og få en tykkere spændskive. Det var nu ikke så kompliceret, da først jeg havde fået skilt apparatet ad, siger han.

Skumle bagtanker

I den store ressourcestatistik fylder de to ikke voldsomt, erkender Arne Skov:

- Vi reparerer ikke engang en promille i forhold til alt det, der kasseres.

Men det er heller ikke hovedpointen.

- Der er også nogle skumle bagtanker om at erhverve viden og blive klogere på, *hvad* der kan repareres - og give den viden videre. Nogle produkter er så sindrigt konstruerede, at de ikke kan repareres, så alternativet er at købe nyt.

- Den tanke er fuldstændig skør. Så vi samler dataene fra vores arbejde og kontakter producenterne og spørger om det virkelig kan være meningen. Samtidig gør vi på vores hjemmeside opmærksom på, for eksempel hvilken maskine man ikke skal købe, siger Arne Skov.

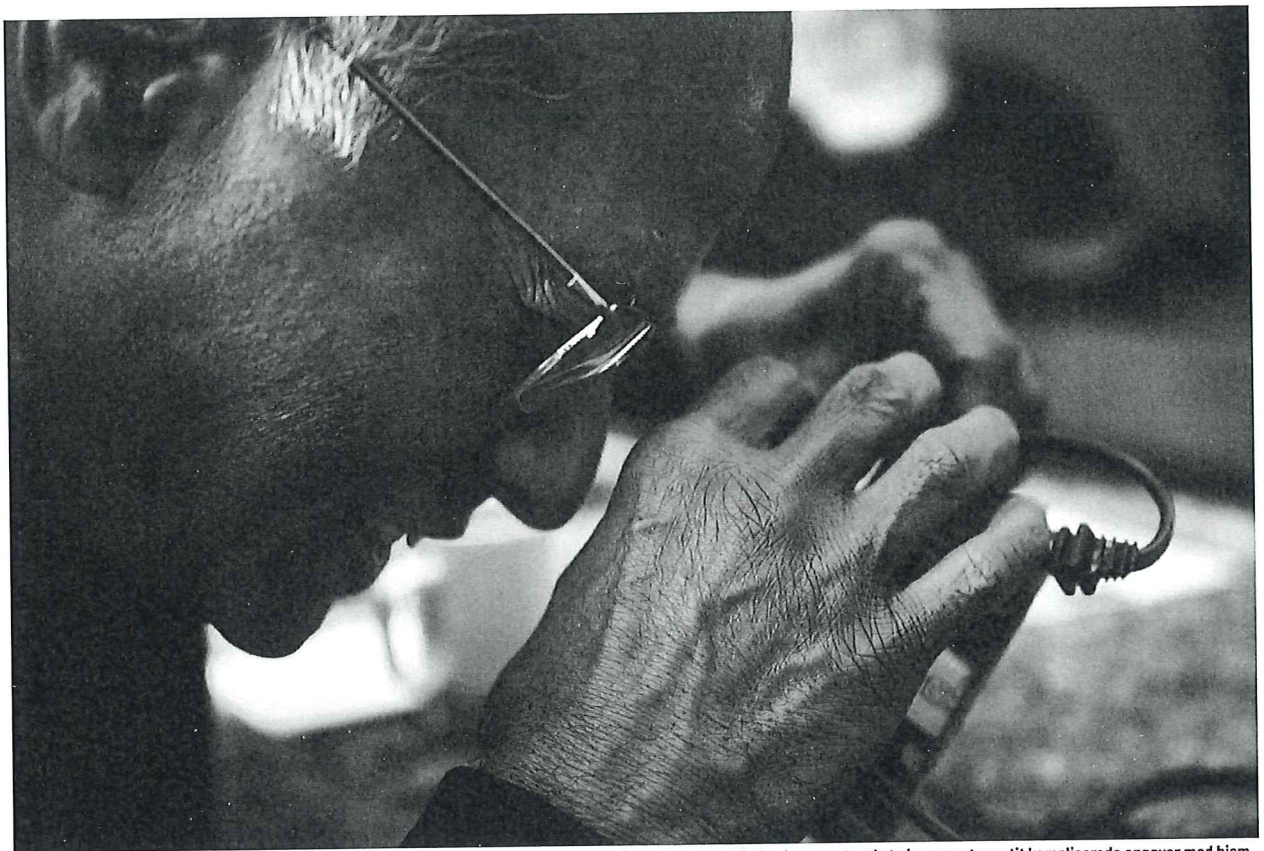
Der er nu også noget mere jordnært og konkret i spil, erkender han:

- Selvfølgelig er det også vigtigt at gøre de enkelte ejere glade, når vi får deres maskine, eller hvad de nu kommer med, til at leve videre.

Dem er Lene Bock en af:

- Jeg har været vant til, at min mand har lavet alt, altså *alt*. Han var ingeniør, men er død nu, og jeg kan jo ikke så godt hive ham op af jorden, hver gang noget går i stykker, vel?

Nej, fru Bock. Det vil være upassende. Og formentlig uden det helt store reparationsresultat.



Pushparajah-Muthurajah er 76 år og fra Sri Lanka. Han har mange år bag sig som elektronikteknikker hos B&O. Han har svært ved at give op og tager tit komplicerede opgaver med hjem, selv om tanken egentlig er, at reparationerne skal udføres på stedet, og mens ejerne venter eller selv deltager. Foto: Morten Stricker



- Vi er opmærksomme på hvilke opgave, vi bør tage og hvilke, vi ikke bør tage. For eksempel lægger vi kun bukser op, hvor opmålingen i forvejen er foretaget og nålene sat i. Ellers er det en opgave for skrædderen, siger Helle Einfeldt (t.h.) I baggrunden ses stedets tovholder Winnie Gregersen (t.v.) og Lisbeth Christiansen, der er en af de faste syersker. Foto: Morten Stricker



Nok at se til, ikke mindst hos teknikerbordet, hvor mange tidligere B&O folk har tilbudt deres assistance. Foto: Morten Stricker